

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkepension.

(Indregning af pensionstillæg i grundbeløb, indtægtsregulering på grundlag af arbejdsindtægter for personer over 67 år og forhøjelse af pension til samgift m.v.)

Fremsat den 18. januar 1978 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov om folkepension, jfr. lovbekendtgørelse nr. 41 af 3. februar 1976, som ændret senest ved lov nr. 428 af 14. september 1977, foretages følgende ændringer:

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Folkepensionens grundbeløb beregnes for personer over 67 år efter reglerne i § 6. For personer under 67 år beregnes pensionen efter reglerne i §§ 4, 5 og 7.«

2. I § 3, stk. 2, ændres »15.300 kr.« til: »18.588 kr.« og »13.032 kr.« til: »17.220 kr.«

3. § 4, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»For personer under 67 år er retten til at modtage folkepension med det fulde grundbeløb efter § 3, stk. 2, betinget af, at pensionistens indtægt, beregnet efter reglerne i § 5, ikke overstiger følgende fradragsfri beløb, jfr. § 37: 6.800 kr., dog 13.700 kr., såfremt pensionisten er gift.

Stk. 2. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes det fradragsfri beløb i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

4. § 4, stk. 2, der bliver stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. For hver 100 kr., indtægten overstiger det fradragsfri beløb, fradrages 60 kr. i pensionens grundbeløb og ventetillæg efter § 39.«

5. I § 5, nr. 1, litra a, ændres »foregående kalenderår« til: »senest slutlignede indkomstår«.

6. § 5, nr. 1, litra a, 4. pkt. affattes således:

»Til indtægten medregnes ikke folke- og enkepension, ydelser efter lov om invalidepension m.v., boligydelse, boligsikring, børnetilskud, ungdomsydelse, hjælp efter bistandsloven eller pension ydet efter lovgivningen i et land med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension. Det samme gælder pension ydet efter lovgivningen i en medlemsstat i De europæiske Fællesskaber og beregnet i overensstemmelse med artiklerne 46, 50 og 51 i forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.«

7. § 5, nr. 1, litra d, affattes således:

»d. Den første beregning af pensionen sker på grundlag af den forventede fremtidige indtægt for pensionisten.«

8. I § 5, nr. 2, litra b, ændres »1.850 kr.« til: »7.200 kr.« og »3.160 kr.« til: »10.800 kr.«

9. Efter § 5 indsættes:

»§ 6. For personer over 67 år er retten til at modtage folkepension med det fulde grundbeløb efter § 3, stk. 2, betinget af, at pensionistens indtægt ved personligt arbejde ikke overstiger et fradragsfrit beløb på 24.500 kr., jfr. § 37. For hver 100 kr., indtægten

overstiger dette beløb, fradrages 60 kr. i pensionens grundbeløb, alderstillæg, invaliditetstillæg og ventetillæg efter § 39. Folkepensionen falder bort, når den bliver mindre end $\frac{1}{40}$ af grundbeløbet.

Stk. 2. Den indtægt, som kommer i betragtning efter stk. 1, er pensionistens indtægt ved personligt arbejde i det senest sluttede indkomstår.

Stk. 3. Ved opgørelsen af indtægten fradrages driftsomkostninger, dvs. de udgifter, som er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.

Stk. 4. Den første beregning af pensionen sker på grundlag af den forventede fremtidige indtægt for pensionisten ved personligt arbejde.

Stk. 5. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes indtægten i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af arbejdsindtægter.«.

10. § 7 a ophæves.

11. § 8 affattes således:

»§ 8. Ved opsættelse af begæring om folkepension til et tidspunkt, der ligger 6 måneder eller mere efter den 1. i måneden efter det fyldte 67. år, udbetales en venteydelse. Ydelsen udgør for hvert halve års opsættelse umiddelbart efter det 67. år følgende beløb, jfr. § 37:

	Samgifte pensioner årlig kr.	Andre årlig kr.
$\frac{1}{2}$ år.....	648	768
1 år.....	1.308	1.536
$1\frac{1}{2}$ år.....	1.956	2.292
2 år.....	2.604	3.060
$2\frac{1}{2}$ år.....	3.264	3.828
3 år.....	3.912	4.596

Stk. 2. Opfylder pågældende ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes venteydelsen i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 3. Opsættelse af begæring om folkepension efter stk. 1, kan ikke finde sted efter 1. juli 1978. Retten til fortsat opsættelse op-

hører ved udløbet af den 6 måneders periode, der er påbegyndt den 1. juli 1978.

Stk. 4. Venteydelsen kan også udbetales til personer, der ikke modtager pension.«.

12. § 9 affattes således:

»§ 9. Til pensionister, der er fyldt 80 år før 1. april 1971, ydes et alderstillæg på 1.260 kr. årlig, jfr. § 37.«.

13. § 10 ophæves.

14. I § 11, stk. 1, udgår: », eller har opsat begæring om pension i henhold til § 8,«.

15. I § 11, stk. 2, ændres »14.628 kr.« til: »15.852 kr.«

16. § 11, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. For hver 100 kr., ægtefællernes årlige indtægt beregnet efter reglerne i § 5, nr. 1 og 4, overstiger 6.400 kr., jfr. § 37, fradrages 30 kr. i ægteskabstillægget eller hustrutillægget.«.

17. § 23, stk. 1, affattes således: »Fastsættelse af pensionen, herunder ægteskabstillæg, hustrutillæg, ventetillæg og invaliditetstillæg, sker hver 1. januar med virkning fra denne dato, på grundlag af indtægten i det senest sluttede indkomstår.«.

18. I § 23, stk. 2, ændres »pensionstillæg, ægteskabstillæg og hustrutillæg« til: »ægteskabstillæg og hustrutillæg samt invaliditetstillæg«.

19. § 27, stk. 3 og 4, affattes således:

»Stk. 3. Klage til amsankenævnet eller ankestyrelsen indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

Stk. 4. Amsankenævnet og ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af formanden for amsankenævnet henholdsvis chefen for ankestyrelsen.«.

20. I § 27, stk. 5, ændres »§§ 1, 3, 5 og 6« til: »§ 1.«.

21. I § 35 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Krav på for meget udbetalt pension og boligydelse kan modregnes i folkepensionen.«.

22. § 37, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»Reguleringspristallet for januar og juli benyttes ved dyrtidsreguleringer af

- 1) pensionens grundbeløb efter § 3, stk. 2,
- 2) pensioner efter § 36 a,
- 3) tillæg efter § 9 og § 11, stk. 1 og 2,
- 4) beløb efter § 13, stk. 1,
- 5) indtægtsbeløb m.v., der er fastsat i § 4, stk. 1, § 5, nr. 2, litra a og b, § 6, stk. 1 og § 11, stk. 4,
- 6) ventetillæg efter § 39, stk. 2 og 3 og venteydelse efter § 8.

Stk. 2. De beløb, der er nævnt i stk. 1, forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet ud over 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering.

Stk. 3. Beløb nævnt i stk. 1, nr. 4, afrundes til nærmeste hele kronebeløb. De beløb, der er nævnt i stk. 1, nr. 5, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. De øvrige beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 12.«.

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 4 og 5.

23. I § 38 a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Det samme gælder for pensioner, der ydes efter regler i overenskomster med andre stater.«.

24. § 39, stk. 2-5, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. For enlige kvinder, der den 30. juni 1975 har opsat begæring om folkepension, ydes ventetillæg med følgende beløb, jfr. § 37:

Årlig kr.

Ved opsættelse til det fyldte 65. år . . . 300
Ved opsættelse til det fyldte 67. år . . . 636

For enlige kvinder, som inden 1. april 1960 har modtaget ventetillæg, eller som ville have ret til ventetillæg, hvis begæring om ventetillæg var fremsat inden 1. april 1960, er aldersgrænserne dog henholdsvis det 67. år og det 70. år.

For enlige kvinder, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder, som den pågældende havde, da hun begyndte at modtage folkepension.

Stk. 3. For andre personer, der har opsat begæring om folkepension den 30. juni 1975, og som ikke er omfattet af stk. 2, ydes ventetillæg med følgende beløb, jfr. § 37:

Årlig kr.

Ved opsættelse til det fyldte 70. år . . . 900
Ved opsættelse til det fyldte 72. år . . . 1.308

For personer, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder, som den pågældende havde, da han begyndte at modtage folkepension. For ægtepar regnes dog med den ældste ægtefælles alder, da ægtefællerne eller en af dem begyndte at modtage folkepension.

Er pensionen begæret før 1. april 1960, erstattes nævnte aldersgrænser med opsættelse i henholdsvis 2 og 5 år.

Stk. 4. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes tillæggene i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.«.

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. januar 1979, § 1, nr. 6, 11 og 23, dog den 1. juli 1978.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger.

Lov nr. 218 af 4. juni 1965 om folkepension (Folketingstidende 1964-65, sp. 2996, 3409, 5603 og 5789; tillæg A, sp. 1397; tillæg B, sp. 897; tillæg C, sp. 585) er bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 41 af 3. februar 1976. Loven er senest ændret ved lov nr. 482 af 14. september 1977.

Indledning.

Efter loven om den sociale pensionsfond (lov nr. 270 af 4. juni 1970) skal der fra 1979 gradvis gennemføres en tillægspension til folke-, invalide- og enkepensionister, finansieret af midler fra den sociale pensionsfond.

Bl. a. under henvisning til loven om den sociale pensionsfond nedsatte socialministeren i 1973 en pensionsreformarbejdsgruppe, der fik til opgave at foretage en undersøgelse af, hvilke principper der kan tænkes lagt til grund for en reform af det sociale pensionssystem, herunder hvorledes ydelserne fra den sociale pensionsfond kan indpasses i pensionssystemet. Pensionsreformarbejdsgruppen fik også til opgave at undersøge mulighederne for at indføre en ordning med fleksibel pensionsalder samt undersøge behovet for en udvidelse af adgangen til at opnå førtidig folkepension.

I oktober 1975 afgav arbejdsgruppen rapport om udvidet adgang til førtidig folkepension og fleksibel pensionsalder (betænkning nr. 755/1975).

Arbejdsgruppen afgav i juni 1976 sin rapport om samordning af pension, skat og boligsikring (betænkning nr. 772/1976).

Endelig har pensionsreformarbejdsgruppen i foråret 1977 afgivet »Rapport om principper for en reform af de sociale pensioner« (betænkning nr. 799/1977). Denne rapport dannede udgangspunkt for en redegørelse, som socialministeren afgav til folketinget den 13. maj 1977 (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 4378). Redegørelsen blev debatteret i folketinget den 20. maj 1977 (Folketingstidende 1976-77, 2. samling, sp. 4728).

I sin redegørelse nævnte socialministeren, at regeringen først og fremmest havde til hensigt at

anvende midler fra den sociale pensionsfond til at søge gennemført forbedringer for de nuværende pensionister.

Socialministeren anførte endvidere, at regeringen anså følgende 5 punkter for de vigtigste:

1. En generel forhøjelse af de nuværende pensioner.
2. Særlig boligydelse til pensionister.
3. Pensionstillægget indregnes i grundbeløbet.
4. Ens pension til gifte og enlige pensionister.
5. Skattefritagelse for sociale pensioner.

I overensstemmelse hermed stilles der ved lovforslaget om en boligydelse til pensionister, ved nærværende lovforslag og ved lovforslagene om ændring i invalide- og enkepensionslovene forslag om en række forbedringer for pensionisterne.

Disse forbedringer omfatter navnlig følgende:

1. En boligydelse til pensionister, som bygger på det princip, at pensionisten, selv betaler 15 pct. af sin indkomst som boligudgift, medens resten af boligudgiften betales af det offentlige.

2. Indregning af pensionstillægget i grundbeløbet. Dvs. at pensionstillægget afskaffes, og pensionernes grundbeløb forhøjes med et beløb svarende til det fulde pensionstillæg.

3. Forhøjelse af pensionerne til pensionister, som er gift med pensionister (samgifte pensionister). Denne forhøjelse må betragtes som et første skridt i retning mod det endelige mål, som er, at pensionerne for enlige og samgifte pensionister skal være af samme størrelse.

Desuden stiller regeringen forslag om:

4. Indførelse af indtægtsregulering på grundlag af arbejdsindtægter for personer over 67 år.

Spørgsmålet om skattefritagelse for de sociale pensioner er ikke behandlet i de lovforslag, regeringen har fremsat. Dette spørgsmål vil imidlertid fortsat indgå i regeringens overvejelser omkring pensionsreformen og skattereformen.

I bemærkningerne til lovforslaget om den sociale pensionsfond er omtalt en gradvis gennemførelse af udbetalingerne fra fonden. Denne gradvise gennemførelse er forudsat således, at der i de første 3 år (1979–1981) udbetales $\frac{1}{3}$ af de fulde udbetalinger og i de efterfølgende 3 år (1982–1984) udbetales $\frac{2}{3}$ af de fulde udbetalinger. Fra 1985 og fremover har udbetalingerne således nået deres endelige størrelse.

Fondens udbetalinger er beregnet til 2.820 mill. kr. årligt fra 1985. Den trediedel, der forudsættes udbetalt i årene 1979–81 udgør således 940 mill. kr.

I bemærkningerne nedenfor om de økonomiske konsekvenser af lovforslagene er spørgsmålene om udgifterne ved forslagene og finansieringen omtalt nærmere.

Lovforslaget om en boligydelse til pensionister.

Som nævnt er der samtidig hermed stillet forslag om lov om boligydelse til pensionister.

Hovedprincippet i dette lovforslag er at gennemføre en forbedring af pensionisternes levestandard, derved at pensionisternes boliggift indenfor visse rammer som hovedregel fastsættes til 15 pct. af indkomsten. Der opnås herved også en udjævning af forskelle i pensionisternes udgifter til boligen, forskelle, som ikke nødvendigvis afspejler forskelle i boligens størrelse og kvalitet.

Om det nærmere indhold af boligydelsen henvises til lovforslaget om boligydelsen.

Indregningen af pensionstillægget i grundbeløbet.

Ved folketingets beslutning i 1964 om udbetaling af den fulde folkepension – dvs. udbetaling af folkepensionens fulde grundbeløb uden hensyn til modtagerens indtægt – fra 1970, blev der også indført et pensionstillæg.

Begrundelsen for indførelsen af pensionstillægget var, at pensionister, som på grund af lav indtægt ved siden af folkepensionen modtog folkepensionens fulde grundbeløb, ikke ville få glæde af gennemførelsen af den fulde folkepension.

I overensstemmelse med begrundelsen blev tillægget indtægtsreguleret indenfor snævre grænser. Der blev således fastsat en forholdsvis lav grænse for den indtægt, hvor indtægtsreguleringen af pensionstillægget begyndte. Tillægget blev oprindelig indtægtsreguleret på samme måde som grundbeløbet, dvs., at tillægget blev nedsat med 60 pct. af indtægt over det beløb, hvor indtægtsreguleringen

begyndte (det såkaldte fradragsfri beløb for pensionstillægget).

Pensionstillægget ydes også til invalidepensionister og enkepensionister. (Dog udbetales der ikke pensionstillæg til invalidepensionister med laveste invalidepension).

Ved ændringer af pensionslovgivningen i 1972 blev der med virkning fra 1. januar 1973 gennemført den ændring, at pensionstillægget blev nedsat med 30 pct. i stedet for 60 pct. af indtægt over det fradragsfri beløb. Denne ændring blev gennemført for at imødegå kritikken af, at selv mindre indtægter og indtægtsstigninger betød en kraftig nedsættelse og evt. bortfald af pensionstillægget.

Reglerne om pensionstillægget er senest ændret ved lov nr. 280 af 26. juni 1975. Efter denne lov blev de fradragsfri beløb for pensionstillægget forhøjet med virkning fra 1. oktober 1976. Denne ændring tilgodeså pensionisternes ønsker om i større omfang at kunne have indtægter ved siden af pension uden nedsættelse af pensionen.

Ved disse ændringer af reglerne om pensionstillægget er de indtægtsintervaller, hvor pensionstillægget indtægtsreguleres imidlertid blevet betydeligt længere end ved indførelsen af pensionstillægget. Det har medført, at indtægtsreguleringen af pensionstillægget har fundet sted i indtægtsintervaller, hvor også grundbeløbet er blevet indtægtsreguleret. Sammenfaldet af indtægtsregulering af pensionstillægget og grundbeløbet betyder, at pensionen nedsættes med 90 pct. af indtægt ved siden af pensionen. Dette viser sig særligt tydeligt for pensionisterne, når deres indtægter ved siden af pensionen stiger. Hertil kommer, at den rest af indtægtsstigningen, pensionisten har i behold, bliver beskattet og kan medføre nedsættelse af bolig-sikringen.

Med pensionssatserne pr. 1. oktober 1977 er der sammenfald i indtægtsreguleringen af pensionstillægget og indtægtsreguleringen af grundbeløbet (for personer under 67 år) i følgende indtægtsintervaller:

Arbejdsindtægter:

Enlige folkepensionister	10.400 kr. til 18.400 kr.
Folkepensionist gift med pensionist	20.400 kr. til 35.900 kr.

Formueindtægter:

Enlige pensionister	8.200 kr. til 18.400 kr.
Pensionist gift med pensionist	16.600 kr. til 35.900 kr.

Bortset fra sammenfaldet i indtægtsregulering af pensionstillæg og grundbeløb indebærer indtægtsreguleringen af pensionstillægget i sig selv, at der er snævre grænser for pensionisternes mulighed for at have indtægter udover pensionen, uden at der sker nedsættelse af pensionstillægget. Der sker således nedsættelse af pensionen allerede ved indtægter ud over pensionen på 5.300 kr. årligt for enlige pensionister og 7.700 kr. årligt for gifte pensionister. (Disse fradragsfri beløb er angivet i størrelsen pr. 1. oktober 1977).

En fortsat indtægtsregulering af pensionstillægget vil endvidere gøre det vanskeligt at anvende det foreslåede princip for boligydelsen, hvorefter pensionistens egenbetaling for boligen skal udgøre 15 pct. af indkomsten.

På baggrund af de nævnte vanskeligheder og på baggrund af de forbedringer, som gennemførelsen af første etape af pensionsreformen i øvrigt åbner mulighed for, finder regeringen, at tiden er inde til at *ophæve pensionstillægget*.

Ophævelsen af pensionstillægget foreslås at ske på den måde, at pensionernes grundbeløb forhøjes med et beløb svarende til pensionstillægget (for henholdsvis samgifte pensionister og enlige pensionister). Denne indregning af pensionstillægget i grundbeløbet foreslås også at gælde for invalidepensionen og enkepensionen, jfr. de samtidig hermed fremsatte lovforslag om ændring af invalidepensionsloven og enkepensionsloven. Selvom invalidepensionister med laveste invalidepension i dag ikke er berettiget til pensionstillæg foreslås det dog, at også det »halve« grundbeløb til denne invalidepension forhøjes forholdsmæssigt, jfr. i øvrigt bemærkningerne til lovforslaget om ændring af invalidepensionsloven.

Forslaget om indregning af pensionstillægget i grundbeløbet vil kunne betyde en forhøjelse af pensionen med 4.236 kr. årligt for hver af to samgifte pensionister og 3.924 kr. årligt for andre pensionister, såfremt de ikke modtager pensionstillæg. For pensionister, der modtager nedsat pensionstillæg på grund af indtægtsreguleringen, betyder indregningen, at de får forhøjet pensionen med det beløb, pensionstillægget er nedsat. Disse pensionister, der i dag modtager pensionstillæg med nedsat beløb, er pensionister med indtægter udover pensionen i intervallerne 7.700 kr.–35.900 kr. årligt for samgifte pensionister og 5.300 kr.–18.400 kr. årligt for enlige pensionister.

Indregningen af pensionstillægget i grundbeløbet betyder, at der også må ændres i reglerne for hustrutillægget og ægteskabstillægget. *Hustrutillægget* er et tillæg til pensionister, hvis hustru er i al-

deren 62–67 år. (Det afløste den tidligere ret til pension for kvinder i denne aldersgruppe, gift med en pensionist). *Ægteskabstillægget* ydes til pensionister, hvis ægtefælle ikke modtager pension. *Ægteskabstillæg* ydes dog ikke til pensionister med laveste invalidepension. Der kan ikke udbetales ægteskabstillæg, hvis der er ret til hustrutillæg.

Både hustrutillægget og ægteskabstillægget indtægtsreguleres efter de regler, der i dag gælder for indtægtsregulering af pensionstillægget. Dvs., at ægtefællernes sammenlagte indtægter tages i betragtning ved indtægtsreguleringen, og indtægtsreguleringen sker i fortsættelse af indtægtsreguleringen af pensionstillægget. Indtægtsreguleringen af hustrutillæg og ægteskabstillæg starter med andre ord ved den indtægt, hvor pensionstillægget er bortfaldet. Tillægget nedsættes med samme procentsats – 30 – af indtægt ud over pensionen som pensionstillægget.

Regeringen finder, at der ikke er grund til at ændre i reglen om, at ægtefællernes sammenlagte indtægter tages i betragtning ved indtægtsreguleringen af disse tillæg. Regeringen finder endvidere, at indtægtsreguleringen af disse tillæg som følge af indregningen af pensionstillægget i grundbeløbet skal starte ved den indtægt, hvor indtægtsreguleringen af pensionstillægget begynder i dag. Herved begrænses sammenfaldet af indtægtsregulering af på den ene side hustru- og ægteskabstillæg og på den anden side grundbeløbet mest muligt.

Indregningen af pensionstillægget vil for denne gruppe alene betyde en forhøjelse af det grundbeløb, der ydes til den af ægtefællerne, der modtager pension (for hustrutillæggets vedkommende manden).

Forhøjelse af pensionen til samgifte pensionister.

Efter de gældende regler udgør pensionen til hver af samgifte pensionister 89 pct. af pensionen til en enlig pensionist. Når der tages i betragtning, at pensionen til en enlig er skattefri i kraft af det forhøjede personfradrag for enlige pensionister, medens samgifte pensionister betaler skat, er den disponible pension for hver af samgifte pensionister 76 pct. af pensionen til en enlig.

Princippet om, at pensionen for hver af samgifte pensionister er lavere end pensionen til enlige har været gældende siden loven om alderssunderstøttelse fra 1891. Det er blevet begrundet med, at leveomkostningerne er lavere for et pensionist-ægtespar end for en enlig, når man foretager en sammenligning pr. individ.

Spørgsmålet om udligning af pensionsforskellen, således at grundbeløbet bliver ens for gifte og enlige har været debatteret med jævne mellemrum i de senere år. Samfundsudviklingen har medført, at ægtefæller i stadig større omfang betragtes som økonomisk selvstændige personer, der hver især indretter sig på at have egne indtægter. Denne udvikling antages i væsentlig grad at skyldes den stærke stigning i antallet af gifte kvinder med erhvervs-mæssig beskæftigelse. Når hver af ægtefællerne har ydet deres bidrag i den aktive tilværelse og indrettet sig på et indtægtsniveau, der svarer hertil, kan det virke urimeligt, hvis der ved pensioneringen sker en nedsættelse af pensionen til samgifte pensionister.

Det ændrede syn på ægtefællernes økonomiske selvstændighed var medvirkende til gennemførelsen af »delingen« af ægteparpensionerne efter folkepensionsloven og invalidepensionsloven i 1973. Denne deling af ægteparpensionerne havde til resultat, at ægtefæller der begge er pensionister, får udbetalt hver deres grundbeløb, ligesom grundbeløbene som hovedregel kun indtægtsreguleres på grundlag af ægtefællens egne indtægter.

Spørgsmålet om ens pensioner til gifte og enlige må også ses i sammenhæng med de ændringer, der er sket i familiemønstret, i retning af øget vægt på andre samlivsformer end ægteskabet. Dette ændrede syn har medført, at det undertiden kan virke vilkårligt, om der til en familie ydes pensioner til to »enlige pensionister« eller to »pensioner til samgifte«.

På denne baggrund finder regeringen, at tiden nu er inde til at foretage det næste skridt i retning mod det endelige mål, ens pensioner til samgifte pensionister og enlige pensionister. Det foreslås derfor at gennemføre en yderligere tilnærmelse mellem grundbeløbene for samgifte og grundbeløbene for enlige gennem en forhøjelse af grundbeløbene for samgifte med 744 kr. årligt.

Når ligestillingen mellem samgifte og enlige pensionister er fuldt gennemført, må der også gælde ens satser for de særlige beløb, der ydes til invalidepensionen, invaliditetsbeløb og erhvervsudygtighedsbeløb. Det foreslås derfor, at der nu gennemføres en forholdsmæssig forhøjelse også af disse beløb.

Indførelse af indtægtsregulering på grundlag af arbejdsindtægter for personer over 67 år.

Regeringen finder, at forbedringerne for de nuværende pensionister som led i denne etape af pensionsreformen får et betydeligt og mærkbart

omfang. Regeringen har endvidere fundet det nødvendigt i overvejelserne om det samlede indhold af pensionsreformen at foretage en nyvurdering også af andre principper i pensionslovgivningen end de, der er omtalt foran, om pensionstillægget og om pensionen for samgifte pensionister.

Det har været nærliggende i disse overvejelser at inddrage selve princippet om den fulde folkepension, dvs. princippet om, at folkepensionens fulde grundbeløb udbetales til alle over 67 år uden hensyn til indtægt.

Gennemførelsen af den fulde folkepension blev besluttet af folketinget i 1964 og fuldt gennemført den 1. april 1970, med gunstige overgangsordninger i de mellemliggende år.

I bemærkningerne til lovforslaget om indførelse af den fulde folkepension (Folketingstidende 1963-64, tillæg A, sp. 845) er bl. a. udtalt følgende:

»Da folkepensionen blev indført ved en lovændring i 1956, blev aldersrenteordningens fradragsregler lempet noget, og dens ydelser forhøjet. Samtidig indførtes folkepensionens mindstebeløb, der tilkommer personer over 67 år uden hensyn til økonomiske forhold.

Under forhandlingerne i folketinget om lovforslaget blev der af socialministeren og af de fleste partiordførere givet udtryk for ønsket om senere at bygge videre på det ikke-indtægtsbestemte mindstebeløb, således at den indtægtsbestemte folkepension med tiden kunne erstattes af en ikke-indtægtsbestemt, almindelig folkepension.

Fradragsreglerne har fortsat været genstand for betydelig opmærksomhed i den offentlige debat og ved drøftelser i folketinget om folkepension, og ved to lovændringer i 1960 og 1962 gennemførtes betydelige lempelser ved beregning af folkepension til de såkaldte selvpensionister ... «

»Disse gunstige beregningsregler for personer med pensionsindtægt af anden art må ses som udtryk for et ønske om at stimulere interessen for at betrygge alderdommen ved opsparing, og det må forventes, at spørgsmålet vil få øget betydning, efterhånden som større kredse af befolkningen omfattes af pensions- og efterlønsordninger. Hensynet til at fremme opsparingen taler for, at ikke alene pensionsopsparing, men også andre former for opsparing til alderdommen begunstiges gennem reglerne om beregning af folkepension.

En yderligere lempelse af fradragsreglerne måtte imidlertid efter regeringens opfattelse i første række tilgodese pensionister med arbejdsindtægter. Særligt under de senere års høje beskæftigelsesniveau må det tillægges stor betydning, at fradragsreglerne ikke afholder personer over pensionsalderen og deres ægtefæller fra fortsat beskæftigelse.

Regeringen var derfor nået til den opfattelse, at tiden måtte være inde til at søge disse spørgsmål løst ved en - eventuel gradvis - overgang

til en almindelig folkepension, der ydes uden hensyn til modtagerens økonomiske forhold.«

Som det ses, blev der ved gennemførelsen af den fulde folkepension lagt vægt på to forhold, opsparingen til alderdommen og pensionisternes tilskyndelse til fortsat beskæftigelse.

Selv om den beskæftigelsesmæssige effekt formentlig er ringe, finder regeringen det socialt forsvarligt og i overensstemmelse både med begrundelsen for den fulde folkepension og med begrundelsen for andre sociale ydelser – at erstatte tabet af indtægt – nu at stille forslag om indtægtsregulering af pensionen på grundlag af arbejdsindtægter for personer over 67 år. Folkepensionen vil herefter blive nedsat og vil helt kunne bortfalde, når pensionistens arbejdsindtægter overstiger bestemte grænser.

Ved kun at regulere på grundlag af arbejdsindtægter opretholder man fortsat tilskyndelsen til opsparing, som var det andet forhold, der blev lagt vægt på ved gennemførelsen af den fulde folkepension.

Grænserne for i hvilke indtægtsintervaller folkepensionen skal nedsættes og evt. helt bortfalde har været overvejet navnlig i lyset af, at der i gruppen af erhvervsaktive personer over 67 år formentlig findes en del mindre selvstændige erhvervsdrivende, forretningsindehavere og landmænd. Der synes at være grund til ikke at gennemføre en indtægtsregulering, der også medfører nedsættelse af pensionen ved mindre arbejdsindtægter. Det foreslås derfor, at pensionen ikke indtægtsreguleres, før arbejdsindtægten overstiger 29.600 kr. Dette fradragsfri beløb for indtægt foreslås at gælde både for gifte og for enlige pensionister. Et fradragsfrit beløb af denne størrelse vil betyde, at folkepensionen (med indregnet pensionstillæg) indtægtsreguleres i følgende intervaller:

Enlige pensionister og pensionister, hvis ægtefælle ikke modtager pension:	29.600 – 65.700 kr.
Samgifte pensionister:	29.600 – 61.500 kr.

Overstiger pensionistens årlige arbejdsindtægt beløbene på henholdsvis 65.700 kr. og 61.500 kr., er pensionen faldet bort.

Det nævnte foreslåede fradragsfri beløb svarer til det fradragsfri beløb, der i dag gælder for gifte invalidepensionisters indtægt ved arbejde.

Indførelse af indtægtsregulering på grundlag af arbejdsindtægter for personer over 67 år indebærer bl. a., at grundlaget for ventetillægsordningen falder bort. Personer, der på grund af arbejdsindtægters størrelse ikke er berettiget til pension, kan

nemlig ikke siges at udsætte deres ansøgning om pension, som det kræves for at blive berettiget til ventetillæg. Det er heller ikke muligt at sondre mellem dem, der er berettiget til pension og frivilligt udsætter ansøgningstidspunktet, og på den anden side dem, der når folkepensionsalderen, men ikke bliver berettiget til pension på grund af arbejdsindtægters størrelse.

Også retten til ægteskabstillæg, hustrutillæg og boligydelsen vil ophøre, når pensionen falder bort på grund af indtægtsreguleringen. Ved de foreslåede fradragsfri beløb for ægteskabs- og hustrutillægene samt for arbejdsindtægten er det imidlertid iagttaget, at disse tillæg er faldet bort ved den særlige indtægtsregulering af disse tillæg, allerede inden grundbeløbet er faldet bort ved indtægtsreguleringen.

Der gælder i dag en regel om, at pensionerne til samgifte pensionister, hvor den ene ægtefælle er over 67 år, og den anden er under 67 år ikke tilsammen kan blive mindre end det fulde grundbeløb for en enlig pensionist.

Reglen er indført for at sikre, at ægtefællernes samlede pension ikke kan blive mindre end pensionen til en enlig i tilfælde af indtægtsregulering af pensionen for ægtefællen under 67 år. Var ægtefællen under 67 år ikke pensionist, ville ægtefællen over 67 år nemlig have ret til det fulde grundbeløb til en enlig pensionist.

Ved indførelse af indtægtsregulering for personer over 67 år, falder begrundelsen for reglen delvis bort, idet personer over 67 år ikke længere er sikret et pensionsbeløb af en bestemt størrelse.

Reglen foreslås derfor ophævet.

Som nævnt findes der i dag i pensionslovens regler om særlige fradragsfri beløb for pensionistens indtægt ved arbejde. Disse særlige fradragsfri beløb anvendes ved indtægtsopgørelsen til brug ved beregningen af grundbeløb for personer, der ikke er fyldt 67 år, dvs. for invalidepensionister, enkepensionister og personer, der modtager førtidig folkepension.

Reglerne om særlige fradragsfri beløb for personligt arbejde betyder, at der til brug ved pensionsberegningen må foretages en særlig opgørelse af pensionistens indtægter, når pensionisten er selvstændig erhvervsdrivende. Den særlige opgørelse af arbejdsindtægten ved pensionsberegningen er nødvendig, fordi indtægtsoplysningerne fra skattemyndighederne for selvstændige ikke indeholder den nødvendige sondring mellem arbejdsindtægt og formueindtægt; indtægtsoplysningerne fra skattemyndighederne giver kun oplysning om

pensionistens skattepligtige overskud af virksomheden.

Den praksis, der har udviklet sig for beregningen af indtægtsreguleret pension til selvstændige erhvervsdrivende, får også betydning for pensionister over 67 år, når pensionen skal reguleres på grundlag af arbejdsindtægt. Denne praksis går ud på, at der ved indtægtsopgørelsen foretages en opgørelse af pensionistens overskud og pensionistens nettoformue. (Disse oplysninger fås fra skattemyndighederne). Herefter anses et beløb på 4 pct. af nettoformuen for at være renteafkast, dvs. formueindtægt. Dette beløb trækkes fra overskuddet, og resten af overskuddet anses for at være arbejdsindtægt.

Et forenklet eksempel kan illustrere praksis. Overskuddet på virksomheden er på 40.000 kr. Nettoformuen udgør 60.000 kr. Formueindtægten anses for at være 4 pct. af 60.000 kr. eller 2.400 kr. Herefter er $40.000 \text{ kr.} \div 2.400 \text{ kr.} = 37.600 \text{ kr.}$ arbejdsindtægten.

Indførelse af indtægtsregulering for arbejdsindtægter for personer over 67 år medfører imidlertid, at pensionister over 67 år vil få en anden interesse i fastsættelsen af forholdet mellem formueindtægt og arbejdsindtægt end pensionister under 67 år. Det skyldes, at pensionisterne under 67 år har interesse i, at arbejdsindtægten (indenfor visse grænser) sættes så højt som muligt af hensyn til udnyttelsen af det særlige fradragsfri beløb for arbejdsindtægter. Omvendt har pensionister over 67 år efter forslaget særlig interesse i, at størrelsen af arbejdsindtægten begrænses mest muligt, fordi de derved opnår den største pension, da formueindtægter ikke medfører nedsættelse af pensionen.

Det foreslås derfor at opretholde den gældende praksis for fastsættelse af arbejdsindtægt overfor formueindtægt, men således, at socialministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om opgørelse af arbejdsindtægten. Ved eventuel udnyttelse af denne bemyndigelse vil det navnlig kunne komme på tale at forhøje den omtalte sats på 4 pct., der som nævnt angiver den skønnede forrentning af kapitalen i virksomheden.

Andre ændringer.

Socialministeren nævnte i sin redegørelse til folketinget den 13. maj 1977, at pensionslovgivningen ofte kritiseres for at være uoverskuelig og vanskelig at administrere, og at det derfor måtte være et mål at søge lovgivningen forenklet.

Forslaget om indregning af pensionstillægget indebærer en meget stor forenkling, der både vil

medføre en enklere administration og gøre pensionen mere forståelig for pensionisterne. Dette sidste forhold vil også medvirke til at nedsætte antallet af henvendelser til social- og sundhedsforvaltningerne om pensionsspørgsmål.

Når det endelige mål, ens pension til samgifte og enlige pensionister er nået, vil der også på dette punkt være opnået en betydelig forenkling. Det skyldes, at der ved ligestillingen ikke alene vil være tale om ens pensionsbeløb, men også – som nævnt foran – om ens fradragsfri beløb. Der vil til den tid formentlig også være grund til at afskaffe hustrutillæg og ægteskabstillæg.

Indførelsen af boligydelsen til pensionister medfører ikke i sig selv nogen forenkling, men overførelsen af boligstøtten til pensionssystemet vil kunne medføre et bedre overblik over, hvad pensionisterne er berettiget til. Princippet for beregning af boligydelsen vil endvidere – i hvert fald i ukomplicerede tilfælde – være lettere forståelig for pensionisterne end beregningerne efter de gældende boligsikringsregler. Som følge af forslaget om boligydelsen er det foreslået at flytte den årlige omregning af de indtægtsregulerede pensioner fra 1. oktober til 1. januar, således at der sker sammenfald mellem omregningen af pensionen, omregningen af boligydelsen og ændring af beskatningen.

Det overvejes, om det på et senere tidspunkt vil være muligt at overføre reglerne om boligydelsen til selve pensionslovgivningen, så denne ydelse i stedet fremtræder som et egentlig tillæg til pensionen. Overvejelserne sker i lyset af, at socialministeren både har nedsat et udvalg til at se på hele førtidspensionsområdet i sammenhæng og har anmodet pensionsreformarbejdsgruppen om at foretage en gennemgang af pensionslovgivningens bestemmelser om indfødsret, optjening af pension og bopæl.

Efter disse undersøgelser vil der forhåbentlig blive mulighed for at gennemføre en mere overskuelig lovgivning på disse områder, med boligydelsen indarbejdet i pensionslovgivningen.

Indførelsen af indtægtsregulering på grundlag af arbejdsindtægt for personer over 67 år indeholder selvsagt ikke nogen forenkling. Derimod stilles der i denne forbindelse forslag om en vis forenkling af de fradragsfri beløb for arbejdsindtægt og indtægter, som ikke er formue- eller pensionsindtægt, for pensionister under 67 år. Forslaget betyder, at der gælder samme fradragsfri beløb for invalidepensionister, folkepensionister og enkepensionister. Forslaget vil kunne føre til en svag stigning i antallet af enlige kvinder i alderen 62–67 år,

der er berettiget til folkepension og af enkepensionister.

Som nævnt er adgangen til at udsætte ansøgningen om folkepension efter de regler, der trådte i kraft i 1975, foreslået ophævet. Der vil imidlertid fortsat i mange år være pensionister, som er berettiget til ventetillæg. Der er endvidere og vil i mange år være pensionister, som modtager ventetillæg efter tidligere ordninger. Der er foreslået en vis forenkling af de beløb, der ydes som ventetillæg efter ordningerne fra før 1975.

Forslagene om ændring af pensionslovene og forslaget til lov om boligydelse til pensionister har været drøftet med Folkepensionistforeningernes og Invalideorganisationernes Kontaktudvalg, der har udtrykt en generel tilfredshed med forslagene som et hele.

Ændringer i anden lovgivning.

1. Forslaget til lov om boligydelse til pensionister medfører, at reglerne om støtte til pensionisternes boligudgifter flyttes fra boligsikringsloven til lovgivningen under socialministeriet.

Det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af lov om boligydelse til pensionister indeholder forslag om ændring af:

- a. lov om boligsikring,
- b. lov om lån til betaling af ejendomsskatter for visse parcel- og rækkehuse,
- c. lov om beskattning til kommunerne af faste ejendomme,
- d. lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten og

e. lov om stempelafgift.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslaget.

2. Kontanthjælp efter bistandslovens § 37 (forbigående hjælp) udmåles som et beløb til underhold samt et beløb til sådanne faste udgifter, som det i betragtning af de hidtidige levevilkår skønnes rimeligt at dække. Beløbet til underhold udmåles indenfor et maksimum, svarende til folkepensionens grundbeløb med et tillæg for hvert barn, svarende til det særlige børnetilskud efter børnetilskudslovens § 4, stk. 3.

Da der ikke samtidig med de her omhandlede ændringer i pensionslovgivningen tilstræbes en ændring af niveauet for kontanthjælp efter bistandsloven, må der i konsekvens af indregningen af pensionstillægget i grundbeløbet ske en ændring af henvisningsbestemmelsen i § 37.

Niveauet for underholdshjælp vil tilnærmelsesvis blive uændret, hvis maksimumsgrænsen fastsættes til 80 pct. af det nye grundbeløb. Der henvises til det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om social bistand.

3. I bistandslovens § 54 er det fastsat, at hjemmehjælp er gratis for personer, der har en indtægt, der ikke overstiger folkepensionens grundbeløb med pensionstillæg.

Som følge af indregningen af pensionstillægget i grundbeløbet er en redaktionel ændring af § 54 nødvendig.

Der henvises til det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om social bistand.

STATISTISK OVERSIGT

I. Boligsikring til folke-, invalide- og enkepensionister m. fl. april 1976.

	Antal husstande April 1976	
Boligsikring (§ 3, stk. 1).....		126.963
Overgangsbestemmelser i tidligere lovgivning (§ 20).....		3.268
Genhusning (§ 3 a).....		148
Kommunalt lejede pensionistboliger (§ 16).....	8.343	
Kommunalt ejede pensionistboliger (§ 16).....	19.267	
Pensionistboliger i alt.....	27.610	27.610
		157.989

II. Tillæg til pensionen.
a. Pensionstillæg pr. 31. marts 1977.

	Fuldt	Nedsat	Intet	I alt
Folkepension.....	334.968	111.491	155.602	602.061
Invalidepension.....	80.918	14.418	36.087	131.423
Enkepension.....	11.133	3.299	2.997	17.429
I alt.....	427.019	129.208	194.686	750.913

b. Hustrutillæg pr. 31. marts 1977.

	Fuldt	Nedsat	Intet	I alt
Folkepension.....	18.020	10.061	6.553	34.634
Invalidepension.....	2.382	1.019	279	3.680
I alt.....	20.402	11.080	6.832	38.314

c. Ægteskabstillæg pr. 31. marts 1977.

	Fuldt	Nedsat	Intet	I alt
Folkepension.....	7.841	1.704	21.258	30.803
Invalidepension.....	13.448	2.422	26.315	42.185
I alt.....	21.289	4.126	47.573	72.988

III. Indtægtsregulering af grundbeløbet (gældende regler).

Antal pensionister med nedsat eller intet grundbeløb.

(alle er under 67 år).

pr. 31. marts 1977.

	Nedsat	Bortfaldet	I alt
Folkepension	10.634		10.634
heraf enlige kvinder.....	8.378	8.378	
Invalidepension	10.104	3.499	13.603
Enkepension	4.547	—	4.547
I alt	25.285	3.499	28.784

IV. Antallet af samgifte pensionister pr. 31. marts 1977.

	Folkepension	Invalidepension	I alt
Gift, hvis ægtefælle modtager invalidepension	9.718	11.302	21.020
Gift, hvis ægtefælle modtager folkepension	213.621	9.744	223.365
I alt	223.339	21.046	244.385

Hertil kommer – ligeledes pr. 31. marts 1977 – 38.314 ægtepar, der er berettiget til hustrutillæg, der hvad angår pensionsforhøjelser behandles som samgifte.

Forslagenes virkning for forskellige grupper af pensionister.

A. Størrelsen af pension og boligydelse

En udtømmende beskrivelse af virkningen af at gennemføre samtlige de foreslåede ændringer i pensionsreformens første fase, kan vanskeligt gives for de forskellige grupper af pensionister. Dette skyldes for det første, at ikke alle pensionister modtager samtlige de ydelser, der berøres af lovforslagene (især grundbeløb, pensionstillæg, hustrutillæg, ægteskabstillæg, ventetillæg, alderstillæg og boligydelse). For det andet er indkomstens størrelse og fordeling mellem ægtefællerne af afgøren-

de betydning og endelig er boligudgiftens størrelse og ejerforhold af betydning.

For at kunne give et indtryk af den samlede virkning har det derfor været nødvendigt at foretage en opdeling af pensionisterne i hovedgrupper fordelt efter deres indtægter, deres boligudgift og boligform. De beløb, der er anført i de efterfølgende to tabeller er de disponible beløb, forstået på den måde, at der er taget hensyn til en eventuel skattebetaling. Der er regnet med beløb og skattesatser pr. 1. oktober 1977. Det er antaget at lejernes bolig højst har 1 overskydende værelse, og at ejernes bolig har 2 overskydende værelser.

I. Enlige pensionister.

For enlige pensionister over 67 år vil der kunne blive tale om følgende forbedringer på årsbasis. (Ekstra indtægter forudsættes at være enten pensions- eller formueindtægter).

	Boligudgift 5.000 kr.		Boligudgift 10.000 kr.	
	Lejere	Ejere	Lejere	Ejere
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Ekstra indtægt			
0	108	564	1.752	5.556
10.000	258	810	1.902	4.374
20.000	2.340	2.340	2.892	3.900
30.000	2.340	2.340	2.736	2.340
40.000	2.340	2.340	2.340	2.340
50.000	1.764	1.764	1.764	1.764
60.000	1.764	1.764	1.764	1.764

II. Samgifte pensionister.

For samgifte pensionister over 67 år vil der på årsbasis kunne blive tale om følgende forbedringer for ægteparret i alt. (Ekstra indtægter forudsættes at være enten pensions- eller formueindtægt):

	Boligudgift 5.000 kr.		Boligudgift 10.000 kr.	
	Lejere	Ejere	Lejere	Ejere
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	Ekstra indtægt			
0	934	934	1.954	2.794
10.000	1.313	1.313	2.153	1.313
20.000	3.125	3.125	2.525	3.125
30.000	4.937	4.937	4.937	4.937
40.000	6.080	6.080	6.080	6.080
50.000	5.576	5.576	5.576	5.576
60.000	5.381	5.381	5.381	5.381

Det skal bemærkes, at forbedringen for pensionistepar uden ekstraindtægter og med en husleje på 6-7.000 kr. i visse tilfælde kan blive reduceret til godt 600 kr. om året netto efter skattebetaling. Dette skyldes, at den nuværende boligsikring for netop denne kombination af indtægt og husleje medfører, at egenbetalingen bliver under 15 pct.

For pensionister, der er fyldt 67 år, og som har arbejdsindtægter over 29.600 kr., vil forbedringen blive reduceret med 60 pct. af den del af indtægten, der ligger over de 29.600 kr.

For enlige folke- og enkepensionister under 67 år, som har arbejdsindtægter ved siden af pensionen, kan der blive tale om større forbedringer end vist som følge af forhøjelsen af de fradragsfri beløb for arbejdsindtægter.

For pensionister, der har boliger med to eller flere værelser mere end antal beboere, vil boligydelsen betyde en yderligere forbedring for pensionister med mindre indkomster, mens det i visse situationer kan reducere de nævnte forbedringer for større indkomster.

III. Pensionister med hustrutillæg.

Giftede pensionister med hustrutillæg og uden særlige indtægter ved siden af pensionen, vil få samme forbedring som samgifte pensionister, der ligeledes er uden særlige ekstraindtægter. Fordelen ved indregningen af pensionstillægget og forhøjelsen af ægteparpensionen vil dog blive reduceret gennem indtægtsreguleringen af hustrutillægget.

IV. Pensionister med ægteskabstillæg.

For gifte pensionister, der modtager ægteskabstillæg, gælder der stort set de samme forbedringer, som er vist for de enlige. Ægteskabstillægget vil dog blive aftrappet ved en tidligere indkomst end i dag.

B. Samspilsproblemer.

Ved udformningen af forslagene er der taget hensyn til, at den samlede virkning af beskatning samt aftrapning af pension og boligydelse (samspilsproblemet) så vidt muligt lettes.

Forslaget om en *boligyldelse* til pensionister vil for indtægter under 50.000 kr. betyde en *ensartet beskæring* ved indkomststigninger på 15 pct., 20 pct. eller 25 pct. (afhængig af boligens størrelse). For pensionister med husstandsindkomst over 50.000 kr. vil der være tale om en beskæring på 25 pct., 30 pct. eller 35 pct.

I den nuværende boligsikring sker der *ikke nogen ensartet beskæring ved indkomststigninger*. For husstandsindkomster under 40.000 kr. vil der typisk være tale om en beskæring af indtægten på 10 pct. For husstandsindtægter over 40.000 kr. vil beskæringen typisk være 16½ pct. Er huslejen over 12.000 kr., vil beskæringen typisk være 20–40 pct. Det er vanskeligt at give nogen detaljeret beskrivelse af aftrapningen, idet pensionisten kan falde ind under forskellige regler i boligsikringen, afhængig af indkomst og husleje.

Boligyldelsen vil således forenkle og ofte reducere samspilsproblemet for pensionister med mindre ekstraindtægter. Kredsen af pensionister, der berøres af samspilsproblemerne, bliver dog udvidet, da ejere også foreslås berettigede til ydelsen.

Indregning af pensionstillægget vil betyde en væsentlig lettelse af samspilsproblemer for et meget stort antal pensionister. Lettelsen vil ske for enlige med ekstraindtægter fra 5.300–18.400 kr. og for samgifte med ekstraindtægter fra 7.300–35.900 kr.

Indregningen medfører, at nedsættelsen af pensionstillægget i disse indkomstintervaller ophører, hvorved samspilsproblemet lettes. For pensionister

under 67 år er der den yderligere lettelse, at der ikke fremover vil kunne ske samtidig aftrapning af grundbeløb og pensionstillæg.

Indtægtsregulering for arbejdsindtægter for over 67-årige vil betyde en udvidelse af kredsen af pensionister, der får nedsat deres pension ved en indtægtsstigning.

For gifte pensionister der har arbejdsindtægter mellem 29.600 kr. og 65.700 kr., vil der ske en nedsættelse af pensionen med 60 pct. af det beløb, arbejdsindtægten overstiger de 29.600 kr.

Modtagere af hustrutillæg vil i det samme interval kunne miste 90 pct. af deres ekstraindtægter. Endvidere kan forslaget indebære, at pensionister, hvis indtægt er i nærheden af den grænse, hvor pensionen bortfalder, vil kunne miste et stort beløb ved en begrænset ekstraindtægt, idet de kan blive afskåret fra de gunstige regler om boligydelse. Dette vil dog kun være tilfældet for en meget begrænset kreds af pensionister.

Forhøjelse af ægteparpensionen vil stort set være uden betydning for samspillet's størrelse.

I nedenstående oversigt gives en vurdering af samspillet's størrelse efter de gældende regler og efter forslagene. Oversigten skal forstås som den procent, hvormed en ekstraindkomst beskæres. (For pensionister, hvis indkomst er faldende, skal den forstås som den procent af indkomstnedgangen, som pensionisten kan beholde).

	Nuværende regler	Forslaget
	pct.	
Pensionstillæg	30	0
Boligsikring/ boligyldelse	0–28	15
Skat	28	40
	58–86	55

Denne lettelse gælder for langt den overvejende del af de pensionister, der i dag modtager nedsat pension og boligsikring.

Modtagere af hustrutillæg og ægteskabstillæg vil ikke blive bedre stillet ved indregningen af pensionstillægget, idet aftrapningen af tillæggene foreslås at skulle begynde ved en tilsvarende mindre indkomst.

For pensionister, som har store boliger og en husstandsindkomst over 50.000 kr., kan der ske en kraftigere beskæring for så vidt angår boligydelse (op til 35 pct. mod som anført 15 pct.).

Pensionister der er fyldt 67 år med arbejdsindtægter over 29.600 kr. vil kunne få nedsat deres pension med 60 pct. af indtægtsfremgangen. Dette medfører en udvidelse af kredsen af pensionister, der kan få nedsat pension ved en indtægtsfremgang.

Økonomiske konsekvenser.

Den sociale pensionsfond er opbygget siden 1971 på grundlag af indbetalingerne af det særlige folkepensionsbidrag. Bidraget udgør 2 pct. af den skattepligtige indkomst for alle personer under 67 år. Pr. 1. januar 1979, når udbetalingerne påbegyndes, anslås fondens størrelse til ca. 19 mia kr.

Størrelsen af fondens udbetalinger er beregnet efter lignende retningslinier som beregningerne i bemærkningerne til lovforslaget om den sociale pensionsfond fra 1970 og som ved finanslovbudgetteringen. De væsentligste forudsætninger ved beregningerne er antagelserne om størrelsen af fondens afkast og størrelsen af det særlige folkepensionsbidrag i årene fremover. Der er herved regnet med, at kun en del af fondens indtægt fra rente og kursgevinst kan anvendes til pensionsudbetalinger, idet en del heraf forudsættes hvert år at medgå til at opretholde fondens værdi i forhold til indkomstudviklingen. Kun den del, der ligger herudover, restrenten, er forudsat anvendt til pensionsudbetalinger. I bemærkningerne til lovforslaget om den sociale pensionsfond er der regnet med en restrente på 4 pct., mens der her er regnet med en restrente på 1,5 pct. som i pensionsreformarbejdsgruppens betænkning: Rapport om principper for en reform af de sociale pensioner (betænkning 799/1977).

Der er endvidere regnet med uændret skøn fremover for indtægterne fra det særlige folkepensionsbidrag i forhold til skønnet for 1978, hvor bidraget skønnes at udgøre 2.714 mill. kr. årligt, hvorved pensionsudbetalingerne kan sammenlignes med de nuværende pensionsudgifter.

Udbetalingerne fra den sociale pensionsfond er med disse forudsætninger beregnet til 2.820 mill. kr. årligt fra 1985 i PL-niveau april 1977. Den trediedel, der forudsættes udbetalt i årene 1979-81

udgør således 940 mill. kr. årligt, og de to trediedele af de fulde udbetalinger, der forudsættes udbetalt i årene 1982-84, udgør 1.880 mill. kr. årligt.

Beregningerne over udgifterne ved forslagene har ikke med rimelig sikkerhed umiddelbart kunnet foretages på grundlag af foreliggende statistisk materiale. Der er derfor tilvejebragt supplerende oplysninger om indkomster og boligforhold for ca. 3 pct. af alle pensionister fra de offentlige administrative edb-registre. Materialet er bearbejdet ved hjælp af en edb-model, som er udarbejdet i fortsættelse af arbejdet med en lovmodel. Herved er opnået en væsentlig større sikkerhed i beregningerne af udgifterne ved forslagene.

Herudover har den anvendte teknik muliggjort, at virkningen af mange variationer af de foreslåede lovregler for pensionister kan afprøves og belyses ved forskellige indkomster, civilstands- og boligforhold.

De foreslåede lovregler medfører merudgifter for staten på i alt ca. 940 mill. kr. årligt i PL-niveau april 1977, svarende til de beregnede udbetalinger fra fonden. Der er regnet med nettoudgifter, dvs. bruttoudgifter til de foreslåede forbedringer af pensionerne og boligydelsen med fradrag af det øgede statslige skatteprovenu samt med fradrag af statens mindredgifter til boligsikring til pensionisterne.

I tabeloversigterne nedenfor gives en samlet oversigt over merudgifterne ved forslagene. En nærmere redegørelse for udgifterne til boligydelse er medtaget i bemærkningerne til lovforslaget om boligydelsen. Merudgiften ved indregning af pensionstillægget i grundbeløbet samt virkningen af at fastsætte det fradragsfri beløb for aftrapning af ægteskabs- og hustrutillæg som konsekvens heraf til samme beløb som for pensionstillægget efter de gældende regler er beregnet under ét. For hovedposten andre forslag, der består af en række enkeltforslag, er der nærmere redegjort i det følgende.

I tabel 1 er de anførte beløb anslået ud fra den forudsætning, at de forskellige forslag gennemføres hver for sig, dvs. uden samtidig gennemførelse af de øvrige forslag. Beløbene kan altså *ikke* lægges sammen.

Tabel 1. Det offentliges årlige merudgifter
(PL-niveau april 1977).

		Boligydelse	Indregning af pensions- tillæg	mill.kr.		Andre for- slag
				Indtægtsre- gulering	Øget pension til samgifte	
Bruttomerudgifter	Stat	405	775	÷ 290	210	80
	Kommuner...	0	0	0	0	0
Øget skattepro- venu	Stat	-	140	÷ 50	40	15
	Kommuner...	-	170	÷ 65	45	20
I alt netto merud- gifter	Stat	405	635	÷ 240	170	65
	Kommuner...	0	÷ 170	65	÷ 45	÷ 20

I tabel 2 er de anførte beløb anslået ud fra den forudsætning, at samtlige forslag gennemføres samtidig. Beløbene kan altså lægges sammen, jfr. tabellens sidste kolonne »i alt«.

Tabel 2. Det offentliges årlige merudgifter
(PL-niveau april 1977).

		Boligydelse	mill.kr.		I alt
			Pensionsforslag		
Bruttomerudgifter	Stat	335	740		1.075
	Kommuner	0	0		0
Øget skatteprovenu	Stat	-	135		135
	Kommuner	-	165		165
I alt nettomerudgift	Stat	335	605		940
	Kommuner	0	÷ 165		÷ 165

Som det fremgår, er den samlede nettomerudgift for staten ved samtidig gennemførelse af forslagene anslået til 940 mill. kr. årligt.

Der vil være tekniske forskydninger af udgifterne mellem finansårene, da statens refusion af kommunernes udgifter til pensioner sker løbende månedligt 6 dage før den 1. i pågældende måned. Som følge heraf vil refusionen for en trediedel af januar kvartal 1979 blive anvist kommunerne i slutningen af december måned 1978. Der vil derfor opstå en teknisk begrundet merudgift for staten i overgangsfinansåret 1978 på 1/2 af den årlige merudgift til boligydelse og pensionerne, hvilket svarer til ca. 115 mill. kr. Der er herved forudsat,

at udgifterne til boligydelse refunderes kommunerne efter samme retningslinier, som gælder for pensioner, mens de nuværende udgifter til boligsikring refunderes efterfølgende. Det forudsættes, at kommunernes likviditetsgevinst ved refusionsomlægningen inddrages.

Forslaget om indtægtsregulering af alderspensionerne antages at have en beskeden beskæftigelsesmæssig virkning. Der vil være en vis tilskyndelse til at overgå til deltidsarbejde, idet der herved vil kunne opnås ret til en delvis pension, ligesom ophør af deltidsarbejde vil kunne give ret til fuld pension.

F. t. l. vedr. folkepension.

Da relativt mange af de over 67-årige er selvstændige erhvervsdrivende, vil den samlede beskæftigelsesmæssige virkning af indtægtsreguleringen dog som nævnt være beskeden. Som følge heraf er der ikke medtaget eventuelle mindredgifter til arbejdsløshedsdagpenge.

I det følgende foretages en gennemgang af de udgiftsmæssige konsekvenser af de forslag, som i oversigtstabel 1 er sammenfattet i kolonnen for andre forslag.

Forhøjelsen af det halve grundbeløb til invalidepensionister med laveste invalidepension som følge af indregning af pensionstillægget i grundbeløbet anslås at medføre årlige merudgifter på 25 mill. kr.

Forhøjelsen af satserne for invaliditetsbeløbet, erhvervsudygtighedsbeløbet og invaliditetsydelsen til gifte i forbindelse med forhøjelsen af grundbeløbet for samgifte medfører merudgifter på i alt ca. 4 mill. kr. årligt.

Forhøjelsen af det fradragsfri beløb ved arbejdsindtægter for under 67-årige pensionister til samme beløb, som gælder for invalidepensionister efter de gældende regler, anslås skønsmæssigt at medføre en årlig merudgift på omkring 12 mill. kr.

Udgiften ved ophævelse af ventetillægsordningen, der blev indført pr. 1. juli 1975, anslås at medføre merudgifter på ca. 30 mill. kr. årligt i perioden 1979 til 1981. Merudgiften skyldes især, at der ikke længere vil være pensionister, der venter på pensionen, og hvor pensionen derfor under den gældende ordning spares for denne ventetid. Der er imidlertid også indeholdt i merudgiften en udgift til selve ventetillæggene, som stiger straks på grund af ordningens ophør, men som gradvis nedsættes i takt med, at pensionisterne afgang ved døden. Efter ca. 30 år er denne udgift bortfaldet.

Merudgiften ved forenklingen af de øvrige gældende ventetillægsordninger anslås til ca. 10 mill. kr. i 1979. Denne udgift vil være faldende i de efterfølgende år og være helt bortfaldet efter 10-15 år, efterhånden som gruppen af pensionister fra de ældre ventetillægsordninger afgang ved døden.

Forslaget om at beregne alderstillægget som et fast pristalsreguleret beløb i stedet for som en andel af grundbeløbet medfører en ganske lille besparelse, som bortfalder sammen med den nuværende udgift til alderstillæg over en årrække på ca. 10 år.

Flytning af det årlige tidspunkt for pensionernes fastsættelse fra 1. oktober til 1. januar antages ikke at medføre udgiftsmæssige konsekvenser. Der er nemlig efter pensionslovgivningen adgang til løbende at få omregnet pensionen ved ændringer i

indkomsten, og det må antages, at i de fleste tilfælde, hvor pensionisten aftrapper sin arbejdsindsats, hvilket er den typiske situation, vil pensionen blive omregnet i sammenhæng med nedsættelsen af indtægten. Den årlige fastsættelse har således overvejende betydning for mindre ændringer i indtægten, der kan være såvel stigende som faldende.

Rådighedsbeløbet for de personlige tillæg, som beregnes som et fast beløb pr. pensionist, vil som følge af indtægtsreguleringen af alderspensionen blive nedsat svarende til et fald i antallet af alderspensionister på ca. 10.000. Omvendt vil der være en lille tilgang af pensionister under 67 år på grund af forhøjelsen af det fradragsfri beløb for arbejdsindtægter.

Netto vil rådighedsbeløbet dog af disse grunde falde noget og derved kunne begrænse kommunernes muligheder for at yde personlige tillæg. Samtidig vil imidlertid de forskellige forslag om forbedringer af pensionisternes levestandard generelt nedsætte behovet for ydelse af personlige tillæg. Alt i alt skønnes det, at udgiften til personlige tillæg vil blive nogenlunde uændret.

Ophævelsen af tillæggene efter § 44 i invalidepensionsloven medfører kun en ganske lille besparelse, da der skønsmæssigt for tiden kun er højest 200 modtagere af tillæggene.

Ophævelse af bestemmelserne i folkepensionslovens § 7a og invalidepensionslovens § 9a, hvorefter grundbeløbet til en gift pensionist under 67 år, hvis ægtefælle er pensionist og over 67 år, ikke nedsættes under en vis grænse, vil kun medføre en meget beskeden besparelse, da skønsmæssigt kun få pensionister har fået deres pension nedsat hertil.

Udgifterne til varig kontanthjælp efter bistandsloven vil blive øget lidt som følge af forslaget om at forhøje grundbeløbet til samgifte. Udgifterne til forbigående kontanthjælp efter bistandslovens § 37 bliver nogenlunde uændrede. Samtidig bliver der imidlertid en vis mindredgift til kontanthjælp som følge af forhøjelsen af den laveste invalidepension. Alt i alt skønnes der herefter ikke at blive nogen ændring af udgifterne til kontanthjælp.

I alt skønnes bruttoudgifterne ved de ovennævnte forslag at blive ca. 80 mill. kr., og det øgede skatteprovenu for det offentlige anslås til ca. 35 mill. kr. årligt, jfr. også tabel 1.

Administrative konsekvenser.

Forslaget om at indregne pensionstillægget i grundbeløbet medfører, at pensionen for ca. 550.000 pensionister over 67 år bliver uafhængig af samtidig indtægt, når bortses fra den foreslåede indtægtsregulering af alderspensionerne. Hertil

kommer, at der for ca. 200.000 pensionister under 67 år bliver en lettelse i procedurerne for indtægtsreguleringen. Pensionsberegningen bliver herefter lettet for kommunerne, selv om det væsentligste af arbejdet udføres maskinelt. Reglerne bliver lettere forståelige, hvilket er en fordel såvel for borgerne som for kommunerne i arbejdet med vejledning af borgerne.

Indtægtsreguleringen af alderspensionen indebærer, at i princippet skal arbejdsindtægten opgøres for alle pensionister på 67 år og derover (ekskl. pensionister på plejehjem). Direkte berørt bliver ca. 25.000, hvoraf ca. 10.000 helt mister grundbeløbet. Indtægtsopgørelsen skal ske efter indarbejdede procedurer og kan i et vist omfang ske maskinelt. Opgørelsen af de selvstændige erhvervsdrivendes indtægter vil dog være arbejdskrævende. Indtægtsreguleringen medfører, at pensionsreglerne kompliceres og bliver vanskeligere forståelige for borgerne, hvilket medfører et øget behov for vejledning fra kommunerne.

De øvrige ændringer i pensionsreglerne medfører ikke særlige administrative konsekvenser. Generelt vil der dog være en tendens til færre henvendelser til kommunerne om hjælp og vejledning i takt med stigende ydelser til pensionisterne.

Alt i alt skønnes det, at mindre- og merarbejdet af de foreslåede ændringer af pensionslovene går nogenlunde lige op, således at kommunerne ikke får øgede udgifter til administration. Meradministration som følge af forslaget om boligydelsen er belyst i bemærkningerne til lovforslaget herom.

De foreslåede regler indebærer en række ændringer af de kommunale edb-systemer til beregning og udbetaling af pensionerne. Etableringsomkostningerne anslås til ca. 500.000 kr. Driftsudgifter vil stige med ca. 3-500.000 kr. årligt.

Kommunerne påregner at uddannelse af kommunernes personale vil medføre en engangsudgift på 1-1,5 mill. kr.

Forslagene indebærer, at reglerne om støtte til dækning af pensionisternes boligudgifter flyttes fra boligministeriets til socialministeriets ressort. Der vil derfor blive et merarbejde for de centrale sociale myndigheder ved varetagelsen af de centrale opgaver. Boligministeriets arbejdsopgaver nedsættes ikke tilsvarende, da den generelle boligsikringsordning bevares. Efter et foreløbigt skøn over merarbejdets omfang antages det at blive nødvendigt overvejende til funktioner i forbindelse med budgettering og opfølgning af lovreglerne at udvide personaletallet med indtil 5 AC-medarbejdere samt 2-3 medarbejdere til servicefunktioner til sikringsstyrelsen og socialministeriet. Udover merudgiften

til lønninger kan det anslås, at driftsrammen for sikringsstyrelsen og socialministeriets departement skal forhøjes med 500-600.000 kr. årligt til dækning af diverse kontorholdsudgifter. En del af merudgifterne skal afholdes i finansåret 1978.

De foreslåede ændringer af pensionslovene og forslaget om en boligydelse indebærer, at meget store persongrupper får en ændret retsstilling. Ved boligydelsen ændrer boligstøtteordningen for pensionister helt karakter og udvides til at dække en større personkreds. Ved indtægtsreguleringen skal den hidtidige uregulerede pension nedtrappes i takt med stigende arbejdsindtægt. Hertil kommer en række andre regler som f. eks. ændringerne af ventetillægsordningen.

Det anses for nødvendigt at sikre befolkningen en rimelig oplysning om reglerne bl. a. gennem information ved nyordningens ikrafttræden. Udgifterne hertil anslås til ca. 1,5 mill. kr.

I et bilag til lovforslaget er dette sammenholdt med gældende lov.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Den foreslåede ændring er en følge af forslaget om at indtægtsregulere pensionen for personer over 67 år på grundlag af arbejdsindtægter. Reglerne for indtægtsregulering foreslås fastsat i en ny § 6, jfr. bemærkningerne til forslag nr. 9. Der henvises i øvrigt til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 15.

Ved bestemmelserne sker der dels en forhøjelse af folkepensionens grundbeløb som følge af indregning af pensionstillægget og dels en forhøjelse af pensionen til samgifte pensionister. Samtidig sker der en relativ forhøjelse af hustrutillægget. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3 og 4.

Ændringerne er en tydeliggørelse af, at der skal gælde forskellige indtægtsreguleringsregler for pensionister over og under 67 år. For pensionister under 67 år gælder bestemmelserne i §§ 4, 5 og 7 og for pensionister over 67 år reglerne i § 6.

Til nr. 5 og 17.

Som følge af det samtidig fremsatte forslag om boligydelse, foreslås det at flytte den årlige fastsættelse af pensionerne fra 1. oktober til 1. januar.

Fastsættelsen af pension, boligydelse og skat vil herefter ske samtidig. Som følge af ændring af reguleringstidspunktet er det nødvendigt at ændre henvisningen til det foregående kalenderår. Det er foreslået i stedet at henvise til det senest slutlignede indkomstår. Der henvises herved til det senest afsluttede indkomstår, som skattemyndighederne endeligt har ansat den skattepligtige indkomst for, jfr. kildeskattelovens § 22.

Til nr. 6.

Det foreslås fastsat i loven, at boligydelse, bolig sikring, ydelser efter bistandsloven og ungdomsydelse ikke kan medføre nedsættelse af pensionen. Efter den gældende bestemmelse medregnes pensioner fra et andet EF-land ikke ved indtægtsreguleringen af pensionen. Det foreslås, at udvide denne bestemmelse til også at gælde pension fra andre lande med hvilke der er indgået overenskomst om samordning af pension.

Der er senest indgået overenskomst med Tyrkiet og Jugoslavien herom.

Til nr. 7.

Efter den gældende bestemmelse skal den første pensionsberegning ske på grundlag af den fremtidige arbejdsindtægt, pensionisten skønnes at kunne opnå.

Da der i forbindelse med overgang til pensioniststatus generelt vil kunne ske ændringer i pensionistens indtægtsforhold, foreslås det, at den første beregning altid sker på grundlag af et samlet skøn over pensionistens fremtidige indtægt.

Bestemmelsen – der også må sammenholdes med folkepensionslovens § 23, stk. 2, – vil i øvrigt også kunne anvendes, når der pr. 1. januar i året efter at retten til pension er indtrådt skal foretages omregning af pensionen.

Til nr. 8.

Som et led i bestræbelserne på at forenkle pensionslovgivningen foreslås ændringer i de fradragsfri beløb for arbejdsindtægter og andre indtægter end formue- og pensionsindtægter, som gælder ved beregning af grundbeløbet.

Der gælder i dag for invalidepensionister et særligt frafragsfrit beløb for arbejdsindtægter ud over de fradragsfri beløb, der i øvrigt gælder for pensionister under 67 år.

Det foreslås i folke-, invalide- og enkepensionslovene at forhøje det fradragsfri beløb for arbejdsindtægter og andre indtægter end formue- og pensionsindtægter op til de særlige fradragsfri beløb invalidepensionister har for arbejdsindtægter.

Herefter vil der kun være to fradragsfri beløb for arbejdsindtægter for pensionister under 67 år ved beregning af grundbeløbet, nemlig et beløb for gifte og et for enlige. For pensionister over 67 år vil der ved beregning af grundbeløbet kun være et beløb, jfr. bemærkningerne til nr. 9. I forbindelse med gennemførelsen af det endelige mål – ens pension til samgifte og enlige – må der også gennemføres ens fradragsfri beløb. Der vil herefter være sket en betydelig forenkling i fradragsreglerne.

Til nr. 9.

Som følge af forslaget om at indtægtsregulere pensionen for personer over 67 år foreslås det, at samle reglerne om indtægtsregulering af grundbeløbet for denne persongruppe i en ny § 6. Grundbeløbet for personer over 67 år skal alene reguleres på grundlag af pensionistens indtægt ved personligt arbejde. Begrebet indtægter ved personligt arbejde kendes i dag i pensionslovgivningen for pensionister under 67 år, hvor der gælder særlige fradragsfri beløb for arbejdsindtægter. Det er dette begreb, som nu overføres til pensionister over 67 år.

Det foreslås, at socialministeren kan fastsætte regler om opgørelsen af arbejdsindtægter. Det vil her f. eks. kunne komme på tale nærmere at afgrænse begrebet arbejdsindtægter.

Indtægtsreguleringen sker med 60 pct. i pensionens grundbeløb, alders- og invaliditetstillæg samt ventetillæg efter § 39. Genoptages pensionsudbetalingen efter at have været bortfaldet i en periode vil en evt. ret til alderstillæg, invaliditetstillæg og ventetillæg også genopstå.

I øvrigt henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 10.

Den gældende regel om, at pensionerne til samgifte pensionister, hvor den ene ægtefælle er over og den anden under 67 år, ikke tilsammen kan blive mindre end det fulde grundbeløb for en enlig pensionist, foreslås ophævet.

Reglen var indført for at sikre, at ægtefællernes samlede pension ikke kan blive mindre end pensionen til en enlig i tilfælde af indtægtsregulering af pensionen for ægtefællen under 67 år. Var ægtefællen under 67 år ikke pensionist ville ægtefællen over 67 år nemlig have ret til det fulde grundbeløb til en enlig pensionist.

Ved indførelse af indtægtsregulering for personer over 67 år, falder begrundelsen for reglen bort.

Til nr. 11.

Indførelse af indtægtsregulering for personer over 67 år medfører, at baggrunden for ventetillægsordningen falder bort. Personer, der som følge af arbejdsindtægtens størrelse ikke er berettiget til pension kan ikke siges at udsætte deres ansøgning om pension.

Ventetillægsordningen må således ophøre, og det foreslås, at retten til at opsætte begæring om pension bortfalder den 1. juli 1978. Denne bestemmelse foreslås at træde i kraft den 1. juli 1978. Dvs., at personer, der fylder 67 år den 1. juli 1978 eller senere, ikke skal kunne opsætte begæringen om folkepension og opnå ventetillæg på grundlag af opsættelsen. Personer, der er fyldt 67 år før 1. juli 1978 og som har opsat begæringen, skal fortsat have lov til at opsætte begæringen. Da opsættelse af begæring om folkepension kan ske for perioder på 6 måneder foreslås det dog, at retten til at opsætte begæring om folkepension ophører ved udløbet af den 6 måneders periode, der afsluttes i sidste halvår af 1978.

Ventetillægget efter denne bestemmelse vil fra 1. januar 1979 kunne udbetales selv om den pågældendes pension er bortfaldet som følge af indtægtsreguleringen. Der vil således ikke længere være tale om et tillæg til pensionen, men om en selvstændig ydelse. For yderligere at markere denne forskel fra de gældende regler foreslås det, at betegnelsen ventetillæg ændres til venteydelse.

Efter den gældende bestemmelse udgør ventetillægget en procentdel af grundbeløbet. Som følge af forslaget om at indregne pensionstillægget i grundbeløbet må ventetillægget ændres til et fast kronebeløb, da der ellers ville ske en utilsigtet forhøjelse af ventetillægget. Det foreslås derfor, at venteydelsen fra 1. januar 1979 fastsættes til bestemte kronebeløb, som reguleres efter reglerne i § 37.

Venteydelsen er beregnet på grundlag af grundbeløbet pr. 1. april 1978. Der er således taget hensyn til de forhøjelser af grundbeløbet, som er vedtaget af folketinget ved lov nr. 482 af 14. september 1977.

Venteydelsen udbetales i overensstemmelse med lovens § 19, stk. 2, fra den 1. i måneden efter begæringens indgivelse.

Får en person beregnet sin venteydelse efter beløbet for andre, vil han fortsat få beregnet ydelsen således, selv om han senere indgår ægteskab eller pensionen ikke længere er indtægtsreguleret bort. På samme måde vil en person, der får venteydelse som samgift pensionist, fortsat få ydelsen

med beløbet for samgifte, uanset om ægteskabet senere opløses eller pensionen reguleres bort.

Til nr. 12.

Alderstillægget har hidtil udgjort en procent af det udbetalte grundbeløb. Ulempen herved er, at ændringer i grundbeløbet kan medføre utilsigtede forhøjelser af alderstillægget. Ved indregning af pensionstillægget i grundbeløbet foreslås alderstillægget derfor fastsat til et bestemt beløb. Ud fra forenklingshensyn foreslås det samtidig at indføre et fælles beløb, som skal gælde for samgifte, andre gifte og enlige. Pr. 31. marts 1977 modtog 24.777 pensionister alderstillæg, heraf over 80 pct. med satsen for enlige.

Tillægget foreslås i øvrigt reguleret efter reglerne i § 37.

Til nr. 13, 16 og 18.

Som følge af indregningen af pensionstillægget i grundbeløbet foreslås § 10 om pensionstillæg ophævet. Samtidig ændres § 11, stk. 4, således at aftrapningen af hustru/ægteskabstillægget starter ved det beløb, hvor aftrapningen af pensionstillægget starter i dag.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Til nr. 19.

Der er i øjeblikket ingen frist for indbringelse af pensionssager for amsankenævnet. Derimod gælder der en frist på 4 uger for indbringelse af klager til ankestyrelsen. Det foreslås, at der i alle tilfælde gælder en ankefrist på 4 uger. En tilsvarende ankefrist er foreslået i forslag til lov om boligydelse til pensionister.

Til nr. 20.

Ændringen er af redaktionel karakter.

Til nr. 21.

I det samtidig hermed fremsatte lovforslag om en boligydelse til pensionister, er det foreslået, at for meget udbetalt pension kan modregnes i boligydelsen.

I lighed hermed foreslås det, at der gives mulighed for at modregne for meget udbetalt boligydelse i pensionen. Samtidig foreslås udtrykkeligt, at fastslå det gældende princip, at for meget udbetalt pension kan modregnes i den fremtidige pension.

Bestemmelsen er ikke udtømmende med hensyn til de situationer, hvor der kan ske modregning. Der er således visse steder i anden lovgivning

hjemmel til at foretage indeholdelse i folke-, invalide- og enkepension. Der kan således nævnes lov om inddrivelse af underholdsbidrag og kildeskatteloven.

Til nr. 22.

Ændringen er en følge af ophævelsen af pensionstillægget. Samtidig er der sket en redaktionel ændring af bestemmelsen.

Til nr. 24.

Efter folkepensionslovens § 39 findes i dag tre sæt regler for ventetillæg med tildels forskellige tildelingskriterier og beløbssatser.

Antallet af pensionister, der modtager ventetillæg efter § 39 er pr. 31. marts 1977 opgjort til 74.568.

Reglerne om optjening af ret til ventetillæg efter § 39 blev fra 1. juli 1975 afløst af reglerne i lovens § 8.

For at være omfattet af ventetillægsbestemmelserne i § 39 skal der senest 30. juni 1975 være opsat begæring om pension. Muligheden for at opsætte begæring om pension efter § 39 vil ophøre den 30. juni 1980.

Da reglerne om ventetillæg efter § 39 er ret indviklede, foreslås det at forenkle disse regler som

led i de almindelige bestræbelser på at forenkle pensionslovgivningen.

Medens der efter de gældende regler er 16 forskellige satser for ventetillæg, vil der efter forslaget kun være 4 satser. Næmlig 2 satser for enlige kvinder og 2 satser for alle andre. Det er ved forenklingen lagt til grund, at tillægget ikke må blive mindre for nogen. Derimod vil forenklingen betyde, at samgifte pensionister vil få forhøjet ventetillægget. Dette er i overensstemmelse med bestræbelserne for at forbedre pensionerne til samgifte.

Til § 2.

Det foreslås at loven træder i kraft den 1. januar 1979 samtidig med lov om boligydelse til pensionister.

§ 1, nr. 6, 11 og 23 foreslås dog at træde i kraft den 1. juli 1978.

For § 1, nr. 6 og 23 skyldes ønsket om tidligere ikrafttræden, at pensionslovgivningen så hurtigt som muligt indrettes, så der kan tages hensyn til overenskomster om samordning af pensioner.

For § 1, nr. 11 er forslaget om ikrafttræden 1. juli 1978 begrundet i ønsket om at afslutte ventetillægsordningen efter § 8 inden selve loven træder i kraft. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 1, nr. 11.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering*) af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget.*

1. § 3, stk. 1, affattes således:

»Folkepensionens grundbeløb beregnes for personer over 67 år efter reglerne i § 6. For personer under 67 år beregnes pensionen efter reglerne i §§ 4, 5 og 7.«.

2. I § 3, stk. 2, ændres »15.300 kr.« til: »18.588 kr.« og »13.032 kr.« til: »17.220 kr.«.

§ 3. Folkepensionens grundbeløb udbetales til personer, der er fyldt 67 år, uden hensyn til modtagerens økonomiske forhold. For personer under 67 år beregnes pensionen efter reglerne i §§ 4-7.

Stk. 2. Folkepensionens grundbeløb udgør, jfr. § 37, 15.300 kr., dog 13.032 kr., såfremt modtagerens ægtefælle modtager pension i henhold til denne lov eller i henhold til lov om invalidepension m.v. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes beløbene i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

3. § 4, stk. 1, ophæves, og i stedet indsættes:

»For personer under 67 år er retten til at modtage folkepension med det fulde grundbeløb efter § 3, stk. 2, betinget af, at pensionistens indtægt, beregnet efter reglerne i § 5, ikke overstiger følgende fradragsfri beløb, jfr. § 37: 6.800 kr., dog 13.700 kr., såfremt pensionisten er gift.

Stk. 2. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes det fradragsfri beløb i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter stk. 3 og 4.

4. § 4, stk. 2, der bliver stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. For hver 100 kr. indtægten overstiger det fradragsfri beløb, fradrages 60 kr. i pensionens grundbeløb og ventetillæg efter § 39.«.

§ 4. Retten til at modtage folkepension med det fulde grundbeløb efter § 3, stk. 2, er betinget af, at vedkommendes indtægt, beregnet efter reglerne i § 5, ikke overstiger følgende beløb, jfr. § 37: 6.800 kr., dog 13.700 kr., såfremt pensionisten er gift. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes beløbet i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 2. For hver 100 kr., indtægten overstiger det i stk. 1 omhandlede fradragsfri beløb, fradrages 60 kr. i pensionens grundbeløb og ventetillæg.

Stk. 3. Folkepensionen falder bort, når den bliver mindre end 1/40 af grundbeløbet.

5. I § 5, nr. 1, litra a, ændres »foregående kalenderår« til: »senest slutlignede indkomstår«.

6. § 5, nr. 1, litra a, 4. pkt., affattes således:

»Til indtægten medregnes ikke folke- og enkepension, ydelser efter lov om invalidepension m.v., boligydelse, boligsikring, børnetilskud, ungdomsydelse, hjælp efter bistandsloven eller pension ydet efter lovgivningen i et land med hvilket der er indgået overenskomst om samordning af pension. Det samme gælder pension ydet efter lovgivningen i en medlemsstat i De europæiske Fællesskaber og beregnet i overensstemmelse med artiklerne 46, 50 og 51 i forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres fa-

*) Med de pr. 1. april 1978 gældende beløb.

miliemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.«

7. § 5, nr. 1, litra d, affattes således:

»d. Den første beregning af pensionen sker på grundlag af den forventede fremtidige indtægt for pensionisten.«

8. I § 5, nr. 2, litra b, ændres »1.850 kr.« til: »7.200 kr.« og »3.160 kr.« til: »10.800 kr.«.

9. Efter § 5 indsættes:

»§ 6. For personer over 67 år er retten til at modtage folkepension med det fulde grundbeløb efter § 3, stk. 2, betinget af, at pensionistens indtægt ved personligt arbejde ikke overstiger et fradragsfrit beløb på 24.500 kr., jfr. § 37. For hver 100 kr. indtægten overstiger dette beløb, fradrages 60 kr. i pensionens grundbeløb, alderstillæg, invaliditetstillæg og ventetillæg efter § 39. Folkepensionen falder bort, når den bliver mindre end $\frac{1}{40}$ af grundbeløbet.

Stk. 2. Den indtægt, som kommer i betragtning efter stk. 1, er pensionistens indtægt ved personligt arbejde i det senest sluttede indkomstår.

Stk. 3. Ved opgørelsen af indtægten fradrages driftsomkostninger, dvs. de udgifter, som er anvendt til at erhverve, sikre og vedligeholde indkomsten.

Stk. 4. Den første beregning af pensionen sker på grund af den forventede fremtidige indtægt for pensionisten ved personligt arbejde.

Stk. 5. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes indtægten i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte nærmere regler om opgørelsen af arbejdsindtægter.«

§ 5. Den indtægt, som kommer i betragtning i henhold til § 4, beregnes efter følgende regler:

1) a. Indtægter, som pensionisten har modtaget i det foregående kalenderår, medregnes, når indtægten hidrører fra personligt arbejde, pension, livrente eller lignende. Indtægt ved besiddelse af formue eller ejendom medregnes, såfremt indtægten ved beskattningen er henført til pensionisten. Til indtægten henregnes også vedvarende privat eller offentlig understøttelse. Til indtægten henregnes ikke folkepension, ydelser i henhold til lov om invalidepension m.v., pension i henhold til lov om

pension til enker m. fl., børnetilskud i henhold til den særlige lovgivning herom eller pension ydet i henhold til lovgivningen i en medlemsstat i De europæiske Fællesskaber og beregnet i overensstemmelse med artiklerne 46, 50 og 51 i forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.

§ 5. ---

1) a. ---

d. For så vidt den pågældende pludselig har mistet muligheden for at opnå den hidtidige arbejdsfortjeneste, skal den første pensionsberegning foretages uden hensyn til den indtægt, som skyldes personligt arbejde i det foregående kalenderår, men under hensyntagen til den mindre arbejdsfortjeneste, som han efter den indtrådte forandring skønnes i stand til at opnå på egen.

§ 5. ---

2) a. ---

b. Såfremt en pensionist har indtægt ved personligt arbejde, eller han i øvrigt har indtægt af anden art end formueindtægt og indtægt, som anført under litra a, ses der heraf bort fra følgende beløb, jfr. § 37: 1.850 kr., dog 3.160 kr., såfremt pensionisten er gift.

10. § 7a ophæves.

§ 7 a. Ved anvendelsen af bestemmelserne i §§ 4-7 kan grundbeløbet for en person, hvis ægtefælle modtager pension i henhold til § 3, stk. 1, 1. pkt., ikke nedsættes under et beløb, der svarer til forskellen mellem de i § 3, stk. 2, nævnte beløb. Opfylder ægtefællen over 67 år ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes minimumsbeløbet i samme forhold som det, hvori ægtefællens pension er nedsat i henhold til § 1 a, stk. 2.

Stk. 2. Chefen for sikringsstyrelsen kan fastsætte regler om beregning af pension, hvor anvendelsen af reglerne i § 1 a, stk. 2, vil føre til nedgang i ægtefællernes samlede ydelser, i henhold til denne lov eller lov om invalidepension m.v., på det tidspunkt, hvor begge ægtefæller bliver berettiget til pension.

11. § 8 affattes således:

»§ 8. Ved opsættelse af begæring om folkepension til et tidspunkt, der ligger 6 måneder eller mere efter den 1. i måneden efter det fyldte 67. år, udbetales en venteydelse. Ydelsen udgør for hvert halve års opsættelse umiddelbart efter det 67. år følgende beløb, jfr. § 37:

	Samgifte pensionister årlig kr.	Andre årlig kr.
½ år.....	648	768
1 år.....	1.308	1.536
1½ år.....	1.956	2.292
2 år.....	2.604	3.060
2½ år.....	3.264	3.828
3 år.....	3.912	4.596

Stk. 2. Opfylder pågældende ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes venteydelsen i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 3. Opsættelse af begæring om folkepension efter stk. 1, kan ikke finde sted efter 1. juli 1978. Retten til fortsat opsættelse ophører ved udløbet af den 6 måneders periode, der er påbegyndt den 1. juli 1978.

Stk. 4. Venteydelsen kan også udbetales til personer, der ikke modtager pension.«.

§ 8. Ved opsættelse af begæring om folkepension til et tidspunkt, der ligger 6 måneder eller mere efter den 1. i måneden efter det fyldte 67. år, udbetales et ventetillæg til folkepensionen. Tillægget udgør for hvert halve års opsættelse umiddelbart efter det 67. år 5 pct., dog højst 30 pct., af pågældendes grundbeløb ved venteperiodens afslutning. Det beløb, hvoraf ventetillægget beregnes, ændres og reguleres som grundbeløbet, jfr. § 3, stk. 2. Tillægget afrundes til det nærmeste med 12 delelige kronebeløb.

12. § 9 affattes således:

»§ 9. Til pensionister, der er fyldt 80 år før 1. april 1971, ydes et alderstillæg på 1.260 kr. årlig, jfr. § 37.«

§ 9. Til personer, der modtager folkepension, og som er fyldt 80 år før 1. april 1971, ydes et alderstillæg på 8,25 pct. af det udbetalte grundbeløb, dog 11 pct., såfremt modtagerens ægtefælle modtager folkepension uden samtidig at modtage alderstillæg, eller invalidepension i henhold til lov om

invalidepension m.v. Tillægget, der afrundes til det nærmeste med 12 delelige kronebeløb, udbetales månedsvis sammen med pensionen.

13. § 10 ophæves.

§ 10. Som tillæg til pensionen ydes et beløb, jfr. § 37, på 3.288 kr., dog 3.576 kr., såfremt modtagerens ægtefælle modtager pension i henhold til denne lov eller i henhold til § 3, stk. 2-3, i lov om invalidepension m.v. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes tillægget i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 2. Retten til at modtage pensionstillægget med dets fulde beløb er betinget af, at modtagerens og den med ham samlevende ægtefælles årlige indtægt beregnet efter reglerne i § 5, nr. 1 og 4, ikke overstiger følgende beløb, jfr. § 37: 3.200 kr. eller 2.200 kr., såfremt pensionisten er enlig. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes de nævnte indtægtsbeløb i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 3. For hver 100 kr., indtægten overstiger de i stk. 2 nævnte beløb, fradrages 30 kr. i pensionstillægget. Er samlevende ægtefæller begge berettigede til pensionstillægget, fradrages i stedet 15 kr. for hver 100 kr., indtægten overstiger de nævnte beløb.

Stk. 4. Pensionstillægget udbetales ikke til en pensionist, der i medfør af § 1, stk. 3 eller 5, modtager pension i udlandet.

Stk. 5. Ved indtægtsopgørelsen efter stk. 2 finder § 7 anvendelse for begge ægtefæller.

14. I § 11, stk. 1, udgår: », eller har opsat begæring om pension i henhold til § 8,«.

15. I § 11, stk. 2, ændres: »14.628 kr.« til: »15.852 kr.«.

16. § 11, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. For hver 100 kr., ægtefællernes årlige indtægt beregnet efter reglerne i § 5, nr. 1 og 4, overstiger 6.400 kr., jfr. § 37, fradrages 30 kr. i ægteskabstillægget eller hustrutillægget.«.

§ 11. Til en person, der modtager folkepension og samlever med sin ægtefælle, uden at denne modtager folkepension, invalidepension eller invaliditetsydelse, eller har opsat begæring om pension

i henhold til § 8, ydes der et ægteskabstillæg på 2.088 kr. årlig, jfr. § 37.

Stk. 2. Til en pensionist, som opfylder betingelserne for at få ægteskabstillæg, ydes i stedet for dette fra den 1. i måneden efter hustruens fyldte 62. år et hustrutillæg på 14.628 kr. årlig, jfr. § 37. Retten er endvidere betinget af, at ægtefællen opfylder betingelserne i § 1 for at få pension.

§ 15. ---

Stk. 4. For hver 100 kr., ægtefællernes årlige indtægt beregnet efter reglerne i § 5, nr. 1 og 4, overstiger den indtægt, hvor pensionstillægget bortfalder, fradrages 30 kr. i ægteskabstillægget eller hustrutillægget.

17. § 23, *stk. 1*, affattes således:

»Fastsættelse af pensionen, herunder ægteskabstillæg, hustrutillæg, ventetillæg og invaliditetstillæg, sker hver 1. januar med virkning fra denne dato, på grundlag af indtægten i det senest slutlignede indkomstår.«

18. I § 23, *stk. 2*, ændres »pensionstillæg, ægteskabstillæg og hustrutillæg« til: »ægteskabstillæg og hustrutillæg samt invaliditetstillæg«.

§ 23. Regulering af pensionen, herunder pensionstillæg, ægteskabstillæg og hustrutillæg, på grundlag af det foregående kalenderårs indtægt sker hver 1. oktober med virkning fra denne dato.

Stk. 1. Forøges eller nedsættes pensionistens eller ægtefællernes indtægt mere end rent midlertidigt så meget, at en beregning af pensionen, herunder pensionstillæg, ægteskabstillæg og hustrutillæg, på grundlag af den indtægt, der herefter står til rådighed, nu vil give et andet resultat, træffer det sociale udvalg foranstaltning til, at pensionen fremtidig nedsættes, inddrages eller forhøjes i overensstemmelse med ny beregning.

19. § 27, *stk. 3 og 4*, affattes således:

»*Stk. 3.* Klage til amtsankenævnet eller ankestyrelsen indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

Stk. 4. Amtsankenævnet og ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af formanden for amtsankenævnet henholdsvis chefen for ankestyrelsen.«

20. I § 27, *stk. 5*, ændres »§§ 1, 3, 5 og 6« til: »§ 1.«.

§ 27. ---

Stk. 3. Klagen til ankestyrelsen indgives inden 4 uger efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen.

Stk. 4. Ankestyrelsen kan se bort fra overskridelse af klagefristen, når der er særlig grund hertil. Afgørelse herom træffes af chefen for ankestyrelsen.

Stk. 5. Afgørelser truffet af chefen for sikringsstyrelsen i medfør af §§ 1, 3, 5 og 6 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

21. I § 35 indsættes som *stk. 2*:

»*Stk. 2.* Krav på for meget udbetalt pension og boligydelse kan modregnes i folkepension.«

§ 35. Krav på ydelser efter denne lov kan ikke gøres til genstand for arrest, eksekution eller anden retsforfølgning. Aftaler om sådanne krav er ugyldige.

22. § 37, *stk. 1*, ophæves, og i stedet indsættes:

»Reguleringspristallet for januar og juli benyttes ved dyrtidsregulering af

1) pensionens grundbeløb efter § 3, *stk. 2*,

2) pensioner efter § 36 a,

3) tillæg efter § 9 og § 11, *stk. 1 og 2*,

4) beløb efter § 13, *stk. 1*,

5) indtægtsbeløb m.v., der er fastsat i § 4, *stk. 1*, § 5, nr. 2, litra a og b, § 6, *stk. 1*, og § 11, *stk. 4*,

6) ventetillæg efter § 39, *stk. 2 og 3*, og venteydelse efter § 8.

Stk. 2. De beløb, der er nævnt i *stk. 1*, forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points udsving i reguleringspristallet ud over 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering.

Stk. 3. Beløb nævnt i *stk. 1*, nr. 4, afrundes til nærmeste hele kronebeløb. De beløb, der er nævnt i *stk. 1*, nr. 5, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100. De øvrige beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 12.«

Stk. 2 og 3 bliver herefter *stk. 4 og 5*.

§ 37. Reguleringspristallet for januar og juli benyttes ved dyrtidsreguleringer af pensionens grundbeløb i henhold til § 3, stk. 2, de i § 36 a omhandlede pensioner, de tillæg, der er fastsat i § 10, stk. 1, og § 11, stk. 1 og 2, de beløb, der er fastsat i § 13, stk. 1, og de indtægtsbeløb m.v., der er fastsat i § 4, stk. 1, § 5, nr. 2, litra a og b, og § 10, stk. 2. De nævnte beløb forhøjes eller nedsættes med 3 pct. for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet under 100. og med 2 pct. for hver fulde 2 points' udsving i reguleringspristallet under 100. Eventuelle overskydende points henstår til næste regulering. Beløbene efter § 4, stk. 1, § 5, nr. 2, litra a, samt § 10, stk. 2, 1. pkt., afrundes herefter til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 100.

Beløbene efter § 5, nr. 2, litra b, afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 10, beløbene efter § 13, stk. 1, afrundes til nærmeste hele kronebeløb, og de øvrige beløb afrundes til nærmeste kronebeløb, der kan deles med 12.

Stk. 2. Inden henholdsvis 10. marts og 10. september bekendtgør chefen for sikringsstyrelsen de forandringer, som i henhold hertil finder sted i ovennævnte beløb.

Stk. 3. De således bekendtgjorte beløb har gyldighed fra henholdsvis 1. april og 1. oktober.

23. I § 38a, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Det samme gælder for pensioner, der ydes efter regler i overenskomster med andre stater.«.

§ 38 a. Socialministeren kan til chefen for sikringsstyrelsen henlægge de beføjelser, som efter denne lov tilkommer de kommunale myndigheder, for så vidt angår pensioner, der skal ydes i overensstemmelse med afsnit III, kapitel 3, i forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familie-medlemmer, der flytter inden for Fællesskabet.

24. § 39, stk. 2-5, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. For enlige kvinder, der den 30. juni 1975 har opsat begæring om folkepension ydes ventetillæg med følgende beløb, jfr. § 37:

Årlig kr.

Ved opsættelse til det fyldte 65. år ... 300
Ved opsættelse til det fyldte 67. år ... 636

For enlige kvinder, som inden 1. april 1960 har modtaget ventetillæg, eller som ville have ret til ventetillæg, hvis begæring om ventetillæg var fremsat inden 1. april 1960, er aldersgrænserne dog henholdsvis det 67. år og det 70. år.

For enlige kvinder, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder pågældende havde, da hun begyndte at modtage folkepension.

Stk. 3. For personer, der har opsat begæring om folkepension den 30. juni 1975, og som ikke er omfattet af stk. 2, ydes ventetillæg med følgende beløb, jfr. § 37:

Årlig kr.

Ved opsættelse til det fyldte 70. år ... 900
Ved opsættelse til det fyldte 72. år . 1.308

For personer, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension, regnes med den alder pågældende havde, da han begyndte at modtage folkepension. For ægtepar regnes dog med den ældste ægtefælles alder, da ægtefællerne eller en af dem begyndte at modtage folkepension.

Er pensionen begæret før 1. april 1960, erstattes nævnte aldersgrænser med opsættelse i henholdsvis 2 og 5 år.

Stk. 4. Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes tillæggene i samme forhold som nævnt i § 1 a, stk. 2.«.

§ 39. ---

Stk. 2. Personer, der efter reglerne i lov om folkeforsikring, jfr. bekendtgørelse nr. 228 af 12. september 1957, inden den 1. april 1960 har oppebåret tillæg til folkepensionen på grund af opsættelse af begæring om folkepension (ventetillæg), eller som, såfremt begæring om pension var fremsat inden 1. april 1960, ville have haft ret til at oppebære sådant tillæg, bevarer retten hertil. Tillæggene ydes med følgende beløb, jfr. dog stk. 5:

Når samlevende ægtefæller begge opfylder betingelserne for at opnå pension til hver ægtefælle:

Årlig kr.

Til personer, der efter det tidspunkt, da den ældste ægtefælle var berettiget til aldersrente eller pension, har opsat begæringen i 2 år 228
i 5 år eller derover 456

Til enlige samt personer, hvis ægtefælle ikke opfylder betingelserne for at opnå pension:

Til personer, der efter det tidspunkt, da de var berettiget til aldersrente eller pension, har opsat begæringen i 2 år, enlige kvinder dog til det 67. år	300
i 5 år eller derover, enlige kvinder dog til det 70. år	636

Stk. 3. Til personer, der i henhold til de efter 1. april 1960 gældende regler har modtaget tillæg til folkepensionen på grund af opsættelse af begæring om folkepension (ventetillæg), ydes tillæg med følgende beløb, jfr. dog stk. 5:

Til hver af ægtefællerne, når begge opfylder betingelserne for at opnå pension:

Ved opsættelse til den ældste ægtefælles fyldte 70. år	672
72. år og derefter	1.020

Til enlige samt personer, hvis ægtefælle ikke opfylder betingelserne for at opnå pension:

Ved opsættelse til det fyldte 70. år	900
72. år og derefter	1.308
Til enlige kvinder:	
Ved opsættelse til det fyldte 65. år	300
67. år	636

Årlig kr.

Årlig kr.

Årlig kr.

Efter samme regler og med samme beløb ydes tillæg til personer, der den 31. december 1972 har opsat begæring om pension. For enlige regnes herved med den alder, som den pågældende havde, da han begyndte at modtage folkepension, og for ægtepar med den ældste ægtefælles alder, da ægtefællerne eller en af dem begyndte at modtage folkepension.

Stk. 4. Til personer, der har opsat begæring om pension den 30. juni 1975, og som ikke er omfattet af stk. 3, udbetales tillæg til folkepensionen (ventetillæg) med følgende beløb, jfr. dog stk. 5:

Ved opsættelse til det fyldte 70. år	900
72. år og derefter	1.308
Ved enlige kvinders opsættelse til det fyldte 65. år	300
67. år	636

Hvis samlevende ægtefæller begge er berettigede til ventetillæg, nedsættes tillægget med 25. pct. Tillægget afrundes til det nærmeste med 12 delelige kronebeløb.

Opfylder pensionisten ikke betingelserne efter § 1 a for at få fuld pension, nedsættes tillægget i samme forhold, som nævnt i § 1 a, stk. 2.

Stk. 5. Beløbene i stk. 2, 3 og 4 reguleres efter reglerne i § 37 og afrundes til nærmeste med 12 delelige beløb i kroner.

Årlig kr.